

PRÁVNÍ ÚPRAVA NAKLÁDÁNÍ SE STAVEBNÍMI ODPADY A POŽADAVKY NA JEJICH KVALITU

Petra Urbanová
Odbor odpadů
Ministerstvo životního prostředí

Konference „Analytika odpadů V“

22.11. 2018, Litomyšl

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

OBSAH PREZENTACE

- ✓ Prohlídka stavby před odstraněním
- ✓ Provádění odstranění stavby nebo jejích částí
- ✓ Předcházení vzniku a nakládání se stavebními a demoličními odpady
- ✓ Řízení a zabezpečování kvality
- ✓ Přejímka stavebních a demoličních odpadů do recyklačních zařízení a jiných zařízení určených k nakládání s odpady
- ✓ Kvalita výrobků a normy pro výrobky

PROHLÍDKA STAVBY PŘED ODSTRANĚNÍM

✓ Účel:

- vymezení částí stavby, které se po odnětí ze stavby stanou nebezpečnými odpady nebo mohou být zdrojem vzniku nebezpečných odpadů,
- identifikace materiálů, které lze opětovně použít nebo recyklovat,
- specifikace postupů rozebrání a demolice,
- provedení přiměřeného odhadu množství odpadu vzniklého při odstranění nebo změnách stavby.

✓ Prohlídka stavby má poskytnout informace:

- o materiálech, které se třídí u zdroje (např. nebezpečný odpad),
- o materiálech, které je anebo není možné opětovně použít nebo recyklovat,
- o způsobu nakládání s odpady a možnostech jejich recyklace.

PROHLÍDKA STAVBY PŘED ODSTRANĚNÍM

- ✓ **Stavby podle § 128 stavebního zákona** - povinnost zpracovat dokumentaci bouracích prací k odstranění staveb
- ✓ **Prohlídku provede skupina osob tvořená:**
 - stavebníkem,
 - projektantem,
 - osobou pověřenou k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů,
 - odborníkem na demontáže staveb.
- ✓ stavba, která k uskutečnění záměru vyžaduje ohlášení stavebnímu úřadu podle ustanovení § 104 odst. 1 písm. a) - e) stavebního zákona nebo stavby, která k uskutečnění záměru nevyžaduje stavební povolení ani ohlášení stavebnímu úřadu podle ustanovení § 103 stavebního zákona - **prohlídku uskuteční stavbyvedoucí nebo osoba, která bude provádět při odstranění stavby stavební dozor.**

PROHLÍDKA STAVBY PŘED ODSTRANĚNÍM

- ✓ **Vymezené části stavby** - v dokumentaci určeny k odstranění ze stavby odděleně - zabránění míšení odpadů
- ✓ **Stavby obsahující azbest** - věnovat zvláštní pozornost určení vymezených částí obsahující azbestové materiály
 - provedení stavebně technického průzkumu,
 - zjištění výskytu azbestu oprávněnou osobou,
 - součástí odběr vzorků a jejich následná analýza v akreditované laboratoři.
- ✓ **Odběr vzorků stavebních materiálů** - metodou vzorkování s úsudkem z vymezených částí stavby, u nichž se předpokládá, že se stanou odpady.
 - **vyhláška č. 94/2016 Sb.**, o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů.

PROVÁDĚNÍ ODSTRANĚNÍ STAVBY NEBO JEJÍCH ČÁSTÍ

- ✓ **Postupně odstraňovat vymezené části stavby**
 - rozebírat selektivně a zejména s ohledem na další materiálové využití.
- ✓ **Třídít a shromažďovat odděleně** – pro zajištění potřebné kvality vytríděného materiálu určeného k recyklaci nebo opětovnému použití.
- ✓ **Příklady materiálů:**
 - materiály z lehkých obvodových plášťů, otvorových výplní stavebních konstrukcí tj. PVC, ploché sklo, kovy, obkladové materiály a sanitární výrobky,
 - kotle ústředního topení, ohříváče vody, radiátory, okenní rámy, lampy a stínidla lamp, ocelové konstrukce,
 - beton, sádra, minerální izolace, materiály pro zateplování fasád např. z polystyrenu atd.

PROVÁDĚNÍ ODSTRANĚNÍ STAVBY NEBO JEJÍCH ČÁSTÍ

- ✓ **Prioritně využít použité stavební materiály** z odstraňování stavby nebo jejích částí v rámci změny dokončené stavby nebo údržby stavby přímo **v místě jejich vzniku**,
 - použité stavební výrobky musí být pro další použití v místě stavby bezpečné.
- ✓ **Stavební materiály se nestanou odpadem** – jsou-li ze stavby odnímány a následně v místě stavby nebo na jiné stavbě použity opět jako stavební výrobky k původnímu účelu (např. očištěné cihly, panely, nosníky, štěrky, písek).
- ✓ **Odpady vznikající ze základních minerálních stavebních materiálů, které není možné využít jako celek k jejich původnímu účelu** - využívat nebo odstraňovat až po jejich úpravě (drcení, třídění) v zařízeních k tomu určených.
- ✓ **Energetické využití SDO** - např. dřevěné části staveb, plasty, izolační materiály na bázi organických látek, vodotěsné vrstvy z asfaltu.

PROVÁDĚNÍ ODSTRANĚNÍ STAVBY NEBO JEJÍCH ČÁSTÍ

Nebezpečné odpady

- ✓ Oddělovat a odstraňovat samostatně před samotnou demolicí.
- ✓ Nutné zabránit kontaminaci ostatních odpadů odpady nebezpečnými.
- ✓ Např. odpady s obsahem azbestu, dehtu, polychlorovanými bifenoly, olova, izolační materiály obsahující nebezpečné látky.
- ✓ **Příloha č. 29 vyhlášky č. 383/2001 Sb.** - způsob a rozsah označování nebezpečných odpadů.
- ✓ Původce a oprávněná osoba, která nakládá s nebezpečným odpadem - povinni zpracovat identifikační list nebezpečného odpadu a místa nakládání s nebezpečným odpadem tímto listem vybavit - **příloha č. 3 vyhlášky č. 383/2001 Sb.**
- ✓ **Shromažďovací prostředky nebezpečných odpadů** - speciální nádoby, kontejnery, obaly, jímky a nádrže - technické požadavky ve vyhlášce č. 383/2001 Sb.

PROVÁDĚNÍ ODSTRANĚNÍ STAVBY NEBO JEJÍCH ČÁSTÍ

Shromažďování, skladování

- ✓ **Shromažďovací prostředky stavebních a demoličních odpadů** - základní technické požadavky v odst. 2 § 5 vyhlášky č. 383/2001 Sb.
- ✓ **Sklady stavebních a demoličních odpadů** - volné plochy, přístřešky, budovy, podzemní a nadzemní nádrže apod. - technické požadavky kladené na sklady odpadů uvedené v odst. 2 § 7 vyhlášky 383/2001 Sb.
- ✓ Sklady, ve kterých jsou skladovány odpady určené k odstranění po dobu delší než 1 rok, a sklady, ve kterých jsou skladovány odpady určené k využití po dobu delší než 3 roky
 - **musí svým technickým zabezpečením odpovídat ve vztahu ke skladovaným odpadům příslušné skupině skládek.**
- ✓ Sklad odpadů musí být provozován podle **provozního řádu**, jehož obsah je shodný s obsahem provozního řádu zařízení pro nakládání s odpady skupiny A, uvedeného v **příloze č. 1 vyhlášky č. 383/2001 Sb.**

PŘEDCHÁZENÍ VZNIKU A NAKLÁDÁNÍ SE STAVEBNÍMI A DEMOLIČNÍMI ODPADY

✓ Cíl v Plánu odpadového hospodářství ČR:

Zvýšit do roku 2020 nejméně na 70 % hmotnosti míru přípravy k opětovnému použití a míru recyklace stavebních a demoličních odpadů.

✓ Zásady pro SDO:

- a) regulovat vznik stavebních a demoličních odpadů a nakládání s nimi s ohledem na ochranu lidského zdraví a životního prostředí,*
- b) maximálně využívat upravené stavební a demoliční odpady a recykláty ze stavebních a demoličních odpadů.*

➤ upřednostňovat využívání vhodných stavebních a demoličních odpadů a výrobků z nich vyrobených, včetně recyklátů

Poté musí splňovat požadavky na výrobky podle zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a nařízení vlády č. 163/2002 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na vybrané stavební výrobky.

PŘEDCHÁZENÍ VZNIKU A NAKLÁDÁNÍ SE STAVEBNÍMI A DEMOLIČNÍMI ODPADY

- ✓ **Opětovné použití materiálu ze staveb k původnímu účelu**
- ✓ **Pokud není možné, pak SDO upravit na recyklát**
 - využití jako stavební výrobek
 - materiálové využití v místech k tomu určených a povolených příslušným krajským úřadem,
 - např. k uzavírání a rekultivacím skládek, k zavážení vytěžených povrchových dolů, lomů a pískoven nebo k terénním úpravám, rekultivacím a jiným úpravám povrchu lidskou činností postižených pozemků,
 - v souladu s § 12, § 13 a § 14 vyhlášky č. 294/2005 Sb.
- ✓ **SDO neupravené do podoby recyklátu** - využívat na povrchu terénu pouze při uzavírání skládek k vytváření uzavírací těsnicí vrstvy skládky.

PŘEDCHÁZENÍ VZNIKU A NAKLÁDÁNÍ SE STAVEBNÍMI A DEMOLIČNÍMI ODPADY

Přeprava odpadů

- ✓ Právnícké osoby a fyzické osoby oprávněné k podnikání - povinny postupovat v souladu s **§ 24 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech.**
- ✓ **Každá přeprava nebezpečného odpadu musí být ohlášena dle § 40 zákona o odpadech.**
- ✓ Ohlašovací povinnost má přednostně odesílatel odpadu, ale připouští se přesunutí této povinnosti na příjemce odpadu.
- ✓ **Ohlašovací list pro ohlášení přepravy nebezpečných odpadů** od jednoho odesílatele k jednomu příjemci z jednoho nebo více míst nakládky do jednoho místa vykládky je uveden **v příloze č. 26 vyhlášky č. 383/2001 Sb.**
- ✓ **System SEPNO.**

ŘÍZENÍ A ZABEZPEČOVÁNÍ KVALITY

- ✓ Environmentálně vhodné použití recyklovaného odpadu je možné zabezpečit zavedením kontrol a nástrojů řízení kvality ve všech fázích procesu recyklace:
 - na místech demolice,
 - po dobu přepravy a překládky odpadu,
 - na místech recyklace stavebního a demoličního odpadu.
- ✓ **Všeobecné systémy řízení kvality - ČSN EN ISO 9001**
- ✓ **Systémy environmentálního managementu - ČSN EN ISO 14001 a EMAS**

PŘEJÍMKA STAVEBNÍCH A DEMOLIČNÍCH ODPADŮ DO RECYKLAČNÍCH ZAŘÍZENÍ

- ✓ Dodavatel odpadu (vlastník odpadu) - musí poskytnout osobě oprávněné k provozování příslušného recyklačního nebo jiného zařízení určeného k nakládání s odpady **písemné informace o odpadu** - v souladu s bodem 2 přílohy č. 1 vyhlášky č. 294/2005 Sb.
- ✓ **Recyklační linky** – provozovat:
 - v souladu se zákonem o ochraně ovzduší,
 - v souladu s platným souhlasem příslušného krajského úřadu vydaným dle § 14 odst. 1 zákona a schváleným provozním řádem tohoto zařízení.

PŘEJÍMKA STAVEBNÍCH A DEMOLIČNÍCH ODPADŮ DO RECYKLAČNÍCH ZAŘÍZENÍ

- ✓ **Odpady ukládané na skládky** - musí splňovat podmínky uvedené v příloze č. 4 vyhlášky č. 294/2005 Sb.
- ✓ Provozovatelům skládek a dalších zařízení vyjmenovaných v § 2 písm. n) vyhlášky č. 294/2005 Sb., v platném znění se poskytuje **základní popis odpadů** podle odst. 2 přílohy č. 1 vyhlášky č. 294/2005 Sb.

KVALITA VÝROBKŮ A NORMY PRO VÝROBKY

- ✓ **Harmonizované evropské normy pro primární materiály/výrobky** - platí i pro recyklované materiály.
 - Pro harmonizované stavební výrobky platí **Nařízení o stavebních výrobcích 305/2011/EU** stanovující harmonizované podmínky pro uvádění stavebních výrobků na trh a poskytuje nástroje pro posuzování vlastností stavebních výrobků.
- ✓ **Evropské technické posouzení (ETA European Technical Assessment)** - informace o základních vlastnostech výrobku, následně výrobek opatří označením CE.
- ✓ **Posouzení shody v národním systému posuzování** - podle **nařízení vlády č. 163/2002 Sb.**, kterým se stanoví technické požadavky na vybrané stavební výrobky, ve znění pozdějších předpisů - posuzuje se shoda stavebních výrobků s požadavky určených norem nebo stavebních technických osvědčení.

METODICKÝ NÁVOD PRO ŘÍZENÍ VZNIKU STAVEBNÍCH A DEMOLIČNÍCH ODPADŮ A PRO NAKLÁDÁNÍ S NIMI

- ✓ Aktualizace MN pro řízení vzniku stavebních a demoličních odpadů a pro nakládání s nimi z roku 2008
- ✓ Zohlednění **Dobrovolného protokolu EU pro nakládání se stavebními a demoličními odpady z prosince 2016**
- ✓ Vydán v září 2018
- ✓ Věstník MŽP - září 2018, ročník XXVIII, částka 6

DĚKUJI ZA POZORNOST

Mgr. Petra Urbanová

Odbor odpadů
Ministerstvo životního prostředí
petra.urbanova@mzp.cz

